

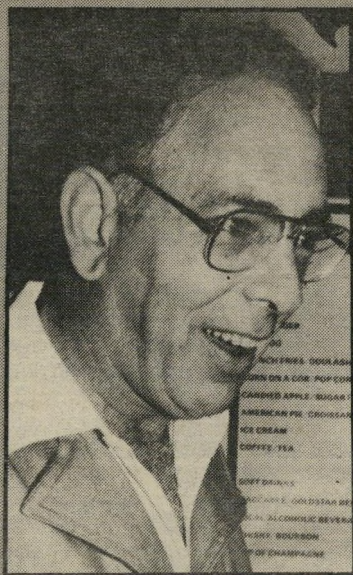
האמרגן מוסינזון נגד היצירה המקורית

היה לפרנס במשך שנה שני מלחינים ישראליים לפחות).
מעניין מה חשבו לעצמם אורחי ומזמני הפסטיבל הישראלי. שהגיעו ארצה בהזמנתו של האמרגן מוסינזון, למראה היצירה המקורית הישראלית, שוכתה לייצוג עלוב שבעלונים בפסטיבל שבו השתתפו. פסטיבל ששום מאפיין ישראלי לא נימד בו.

גם ניצול מקום עבודתו הקבוע של מוסינזון — הסלחנייה הישראלית (ממנה נטל חנושה ללא תשלום) — לפיכסומת זולה והרדודה לפסטיבל, לא הוסיפה לפסטיבל זה יצירות מלחינים אחרים. גם הניסיון האוילי להידמות לפסטיבלים הגדולים של אירופה אינו תואם את המצב התרבותי הימיתכתי של ישראל.

בעיניי נחשב פסטיבל-עכו חשוב עשרת-מונים מפסטיבלו של האמרגן מוסינזון, והייתי רוצה לראות את פסטיבל ישראל מומין מחוות אצל עמוס קינן, יוסף מונדי, הנדן לויין ויצירות מוסיקאליות אצל יוסי מרדכי ומלחינים אחרים. במצב הכלכלי הנוכחי בישראל ייתי רוצה לראות פסטיבל ישראלי עני (אך ערכי ומקורי). לעומת הראותנות והיומרות המאפיינות את פסטיבלו של מוסינזון, שהוא עבודה-תרבותית וזה.

מאחר שההישגים היצירות-תרבותיים של פסטיבל מוסינזון הם דלים, ברור שהוא יתהדר בהצלחה הכלכלית של פסטיבלו. וכל שנותר להוסיף כאן הוא, שגם הצגות נוסח מושיה ונטיילטור או אמי הנוראלית מילאו קופות.

אמרגן מוסינזון
ציפו דיקי לסנובה התברית

ההצלחה הכלכלית של פסטיבלו. וכל שנותר להוסיף כאן הוא, שגם הצגות נוסח מושיה ונטיילטור או אמי הנוראלית מילאו קופות.

מי מריבה

לא הלכתי לאף אחד ממופעי הפסטיבל הישראלי, המסתיים בימים אלה, מתוך פטריוטיים תרבותיים. ויותר מזה, התביישהי כרפרטואר שאיפיון פסטיבל זה, בימורתו ובעקרונו היצירתי.

מינוי של אביטל מוסינזון כאמרגן הפסטיבל הישראלי, כמי שעבר כמה פעמים את כדור-האש, כדי לבחור מופעים עבור הקהל הפורניציאלי שלו, הוא שערוריה תרבותית חסרת-תקדים, אשר מאפילה על כל פישעי-התרבות של הצמר זבלרון המר ומרים גלזר-תעסה, במהלך ארבע השנים האחרונות.

הייתי מבבד את מר אביטל מוסינזון אילו היה נוטל לעצמו מקום בשורה שבה יושבים יעקב אנגלמן, אברהם (פישל) רשא ואמרגנים אחרים, והיה מביא, על חשבונו, להקות מלהקות שונות מחוץ לארץ, כדי למלא את כיסיו בממון. איני מצפה שאמרגנים ישאו ברמה את דגל התרבות והיצירה.

אך, בניגוד לאמרגנים האחרים, הביא האמרגן מוסינזון — בשמה של התרבות-הישראלית — סידרת מופעים שנועדה לספק לסנובה התרבותית ציפי דיקי של העולם-הגדול ותרבותו, תוך התעלמות מבוה ומחרידה מהתרבות הישראלית והיצירה המקורית. אחר משיאי-הוללול היה עצם הזמנת לחן לשידים של נתן אלתרמן אצל מלחין המוסיקה-הקלה נחום היימן, ששב ארצה מירידתו רבת-השנים בלונדון לחגו של היימן, שאינו יודע לתזמר, נמסר לתזמור אצל מתזמר בריטי, תמורת הודעת, שיכול

בראם טוקר מספר בספרו על סגולותיו הערפדיות של דרקולה:
ישנם במציאות יצורים הקרויים ערפדים; לכמה מאתנו ישנן עדויות והוכחות לכך. גם אם לא היו בירינו הוכחות לאור ניסיוננו העצוב, לימוד העבר ומסמכי התעודה יכולים לתת הוכחות שישכנעו כל אדם שטוב. אני מודה שבתחילה הייתי ספקני. אלמלא תרגלתי את מורחי במשך השנים להיות פתוח, לא הייתי מסוגל להאמין עד לרגע בו תשא העובדה באוזניי: ראה ראה! הנני, אני קיימת ומוכחת: אכן, אילו רעתי בתחילה מה שיועד אני עכשיו לא, אילו רק הייתי מנחש את דבר קיומו, היו ניצלים חיים של אחת שהיתה אהובה על רבים מאתנו. אולם זה חלף ועבר, ואני מוכרחה למעול, כך שנשמות אחרות לא ייספו בזמן שאנו מסוגלים להציל. הערפד אינו מת בדבריה. לאחר עקיצה ראשונה, הוא רק מתחזק; ובהיותו חזק יותר, יש לו כוח רב יותר לזרוע מות ורשע. הערפד אשר חי בנינו הוא עצמו חזק בעשרה גברים; הוא ערמומי יותר מכל בירת-מותה. לפי שערמומיותו גדלה במשך העידנים החולפים, ועדיין הוא מקבל עזרת כישוף מהמתים, וכל המתים שאליהם יכול הוא לפנות. סרים לסקורת; הוא פראי ואכזר, ואף

ולאד ה-4, דרקולה המקורי
עכברוש, ינשוף, עטלף

יותר מבן: הרי הוא שטן מרושע, ואין בו לב. הוא יכול, ללא הגבלות כלשהן, להוסיף כרצונו בכל מקום ובכל זמן בכל הצורות שיכול הוא ללבוש. הוא יכול, בתחומו, להדריך את גורמי הטבע: הסופה, הערפל והרעם, הוא יכול לסקר על על כל היצורים המרושעים: העכברוש, הינשוף, העטלף, השועל והזאב; הוא יכול להגדיל ולהקטין את מימדיו; הוא יכול לעתים להעלם...

בימים אלה, כשערפדים מסוג אחר משהרים לרם הכותרים ליד הקלפיות, עשויה להיות הנאה מרובה בקריאת ספר-אימים זה, שתורגם לעברית בתרגום רעוע למדי, אבל אפילו התרגום אין כנחו להפחית מאימו של דרקולה.

שירה

עמיחי לבורים

קיומו של משורר גדול משיפע לא כמעט על זוריריעט למיניהם, אחד הבולטים שבו זוריריעט השיריים בישראל הוא מ'שרני כרמי, שהחל תרונתו בניסיונות חיקוי לשירת חיים נחמן ביאליק, והמשיך בהם לניסיונות חיקוי לשירת חיים ג'ורלי, ובקובץ חרוניו האחרון הוא מכור כליכולו לשירת יהודה עמיחי, בחיקויים העשויים להעלות סומק על לחיו של שריה-העברית.

קובץ חרוניו האחרון של כרמי, חצי תאוותי, היה צריך להיקרא דווקא, חצי תאוותי היא לכתוב כמו יהודה עמיחי. אפשר להבין יצר חרונות זה של טשרני כרמי, עם הבנת ריקעו בארצות-הברית וניסיונותיו להתאקלם ביצירה

ט. כרמי - חצי תאוותי; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 70 עמודים (כריכה רכה).

הישראלית, או, כפי שהוא כותב בשירה-פתחה שלו: אני מתלבש כמו בנייה-מקום, / מדבר בשפתם, / אוכל את סיתם — // אבל מיד רואים / שאני לא מקומי. מה שנכון, נכון; והלאה, כאשר כרמי מחרז התאריכים נמחק / מכל יומני הישנים, // איך אדע לספר לך / מה הייתי? מן הראוי לו להוסיף ולכתוב: הייתי רוצה להיות / חצי עמיחי / שהרי את כרמי שלי לא עברתי... ועוד כהנה וכהנה, שהרי גילוי-הלב הוא לבה של שירת-אמת.

תיסמונת מורה זו בולטת גם בשירה-הכותרת של קובץ החרונים חצי תאוותי, כאשר טשרני כרמי כותב על האשה הריחנית הזאת, / כל גושה הישן — / מכף רגלה הרוגעת... והלאה עד לשאלה האם זהו חצי תאוותי?... חרוניו של כרמי חסרים כל ברק מקורי ואישי, כל אמינות של תחושה, וזאת למרות שהם מעידים על בקיאות מדהימה בשירה האנגלית-סאכסית.

אין להתפלא על שורות כמו: היא השאירה לי למזכרת / שלושה לפידים כבויים... מה שמוליך את המחבר לחיג חריזה כמו: הקן תפוש, / האם עלי לשמוע מבאן / שגם את תפוש? / מישהו מחייו בשדיך, / מתנשף בטבורך? / מישהו עושה אותך באפרכבת... איזו ראייה דלה של דמות-האשה בעידן שיחורורה / מן הראוי להעיר שכרמי הוא בכתיבת תופעה

משורר כרמי
מה ששכון - נכון

סוציולוגית חשובה בתרבות הישראלית, עשרת מונים מערך חריותו. טשרני כרמי הגיע ארצה בסוף שנות הארבעים, הסתגף לסופרי דור הפלמ"ח, שהיו נטולים, באותה עת, את הכיסוי האינטלקטואלי האנגלו-סאכסי, והוא העניק להם אותו בגירסתו הריאליסטית-סוציאליסטית, כפי

שהגיעה לירי ביטויה בספרון שהוא תירגם, תחת הכותרת מגומות האמנות, מאת סידני פילנקלשטיין — ספר שרמת תרגומו ורמת תרגומו השירים בו מהווים את הערות האמיתית לכישרונו של טשרני כרמי.

מרכיב סוציולוגי נוסף, המאפיין את מעמדו של טשרני כרמי, קשור במסעותיו הרבים בעולם, ההופכים אותו — בדומה לחרון אחר, דליד רוקח — למתורגם ביותר לאנגלית ולשפות אחרות. אך כמאמר האימרה האנגלית: כמות אינה איכות."

מחקר

בבל"ת אקדמי

באחרונה ראהור מחקר אקדמי, מהעלובים והלא-משכנעים שבמחקרים אודות מהלכים בסר פורת ובשירה הישראליים. מחקר זה, תחת הכותרת בלי קו, לדרכה של לקראת' בספרות העברית החדשה, הוא מחקר מגמתי וחרצדרי, מאת עמוס לויין, שנועד להפחית במתכוון מערכה של קבוצה סיפרותית, שעצם כינונה כראשית שנות החמישים הביא, כסופו של דבר, להמפך חסרת-קיום בשירה הישראלית — מהפך, שהעביר אותה מאיזור ההשפעה של השירה הרוסית-פלמ"חית להשפעה אנגלית-סאכסית, מפרה עשרת מונים.

מחקרו על עמוס לויין נועד להוכיח תיזה, שאותה, מן הסתם, קבע המחבר לעצמו קודם שחקר את נושאו, ובכל מחר הוא המשיך לדבוק בתיזה שלו.

עמוס לויין מתעלם מהעובדה שלקראת גיבשה לשירה הישראלית והעברית את שירתם של יהודה עמיחי ונתן זך, משוררים ששירתם הפכה את מגמות שירה זו על פיה, ובאמצעות פסיפס חרצדרי של ראיות הוא חותר להוכחת התיזה שלו, שאינה עומדת במבחן ההיסטוריה והעובדות. דלות התיזה של לויין מוכחת בניסיון לדחוק לקרפינה את העובדה שקבוצת לקראת התגבשה, ברובה, על בסיס של דחיה לרם המרכזי, ששלט באותה עת בשירה הישראלית — אותו זרם של ריאליזם-סוציאליסטי נוסח מפ"ם המאוחדת, כראשיתו של האפיפורה-תרבותי שלה אברהם שלונסקי, שגיים את מרבית היצירה הסיפרותית באותה עת לאידיאולוגיה מוכתבת מלמעלה.

סודו של עמוס לויין, בתיזה שלו, מתגלה כבר בעמוד 32 של מחקרו, שם הוא מצטט דברים של העסקאי-סופר אהרון מלגז: זה בשלושים שנה

"עמוס לויין - בלי קו, לדרכה של לקראת' בספרות העברית החדשה; סידרת מחקר; הוצאת הקיבוץ המאוחד; 128 עמודים (כריכה רכה).

מתנהלת מילחמת-מצודה נגד דור הפלמ"ח, שאני אחד מזניגיו, וכל האמצעים כשרים... אמירה זו מבהירה שעמוס לויין למרות גילו הצעיר, יוצא למרק את סמל הפלמ"ח ולהגן על סופרי דור הפלמ"ח.

מאמציו המייגיעים של עמוס לויין להדביק פירווי תיות ורעיונות, כמו המישוק כרעיון

משורר זך

ממסורת פלמ"חית לאנגלו-סאכסית

הכנעני ובעובר הכנעני שלא גולד, עבר האדומה, והכנסתם בפורפורציות לא נכונות לפרספקטיבה הסיפרותית-היסטורית של ראשית שנות החמישים, מציגים באור נלעג את המחבר ולא את הסיפור והשירה הישראליים. יחד עם זאת, מן הראוי להעיר שלויין עבר על כל החומרים הנוגעים לעניין לקראת, אך הוא התייחס לקבוצה כאל קבוצה שחיתה אישם לפני מאה או מאתיים שנה. לויין כמעט שלא ניגש אל חברה, שרובם עדיין חיים מאוד ויוצרים מאוד, כדי לקבל את התלת-מימד, שאולי היה מעניק ערכיות כלשהי לעבודתו.